

BIJLAGE 2 – matrix diverse rechtsvormen

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	Stichting	Vereniging	Coöperatie	BV/NV	Toelichting/aandachtspunten Conclusie
Eigenaren	Deelnemende publiekrechtelijke rechtspersonen	Geen (ledenverbod)	Leden (lees: samenwerkende Partijen)	Leden (lees: samenwerkende Partijen)	Aandeelhouders (lees: samenwerkende Partijen)	De stichting kent geen eigenaren en komt daarmee vanuit aanbestedingsrechtelijk perspectief minder in aanmerking. Partijen moeten in staat worden gesteld toezicht uit te oefenen als ware het hun eigen dienst. Door het ledenverbod bij de stichting is daar in mindere mate sprake van dan bij een gemeenschappelijke regeling, de vereniging, coöperatie of BV/NV.
Vrijheid in de inrichting van de (bestuurlijke) organisatie	Geen (veel wettelijke voorschriften; weinig flexibiliteit)	Ja, weinig wettelijke voorschriften	Binnen de wettelijke kaders veel flexibiliteit	Binnen de wettelijke kaders veel flexibiliteit	Binnen de wettelijke kaders bij BV veel flexibiliteit	De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) kent vrij specifieke regelingen voor de inrichting van de governance en de organen van de gemeenschappelijke regeling. Voor alle rechtsvormen geldt dat de wet (Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek) weinig dwingendrechtelijke bepalingen kent, de bestuurlijke organisatie kan naar eigen inzicht "licht" dan wel "zwaarder" worden vormgegeven
Wettelijke organen	Algemeen Bestuur Dagelijks Bestuur Voorzitter	Bestuur	Bestuur, Algemene ledenvergadering	Bestuur, Algemene ledenvergadering	Bestuur, Algemene vergadering van aandeelhouders	De stichting kent de minst wettelijke organen en is daarmee qua inrichting het meest flexibel. De algemene ledenvergadering c.q.

						algemene vergadering van aandeelhouders bij de vereniging, coöperatie en BV/NV vormt evenwel een goede wijze waarop Partijen als eigenaren invloed kunnen uitoefenen, vanuit de wettelijk toegekende bevoegdheden aan dit orgaan. De gemeenschappelijke regeling is qua inrichting star, maar kent via het algemeen bestuur en de daaraan toe te kennen bevoegdheden mogelijkheden om de samenwerkende Partijen invloed uit te laten oefenen.
Ambtelijke afvaardiging mogelijk?	Nee	Ja, Partijen kunnen als aangeslotenen worden vertegenwoordigd door een gemandateerde ambtenaar	Ja, Partijen kunnen als leden worden vertegenwoordigd door een gemandateerde ambtenaar	Ja, Partijen kunnen als leden worden vertegenwoordigd door een gemandateerde ambtenaar	Ja, Partijen kunnen als aandeelhouders worden vertegenwoordigd door een gemandateerde ambtenaar	De Wgr verplicht bij gemeenschappelijke regeling tot een afvaardiging 'uit het midden' van de geleding die de gemeenschappelijke regeling is aangegaan.
Toe- en uittreding	Toetreding via een toetredingsbesluit van de deelnemende partijen bij de gemeenschappelijke regeling → niet flexibel, doorgaans tijdrovend	Via aansluitingsovereenkomst, evt. in combinatie met benoemings- of goedkeuringsbevoegdheden (evt. d.m.v. statutenwijziging) → relatief flexibel	Door verkrijgen of beëindigen lidmaatschap (al dan niet in combinatie met samenwerkingsovereenkomst) → flexibel	Door verkrijgen of beëindigen lidmaatschap en ledenovereenkomst → flexibel	Door verkrijgen of verkopen aandelen (middels notariële akte), al dan niet in combinatie met aandeelhoudersovereenkomst → relatief flexibel	Toe- en uittreding is bij de vereniging en coöperatie het meest eenvoudig. Bij een BV dienen middels een notariële akte aandelen te worden overgedragen. Bij een stichting dienen de toegekende bevoegdheden – door middel van een notariële akte van statutenwijziging – te worden

						teruggetrokken. Toe- en uittreding wordt bij de gemeenschappelijke regeling geregeld in de gemeenschappelijke regeling. Doorgaans vraagt dat een besluit van alle deelnemende partijen afzonderlijk. Dit neemt in de praktijk veel tijd in beslag.
Belangen	Te omschrijven in de gemeenschappelijke regeling	Slechts gericht op de statutaire doelstelling, vrij in bepaling van deze doelstelling. In beginsel wordt geen rekening gehouden met de belangen van de samenwerkende Partijen	Het opereren voor en ten behoeve van door de samenwerkende Partijen geformuleerde doelen	Het ten behoeve van de samenwerkende Partijen exploiteren van een "samenwerkingsbedrijf" en het opereren ten behoeve van de doelen hiervan. Optimaliseren van dienstverlening aan de samenwerkende Partijen	Gericht op het exploiteren en in stand houden van een onderneming en gericht op het maken van winst. Bestuur is gebonden aan statutaire doelstelling, maar er wordt rekening gehouden met het aandeelhoudersbelang	De coöperatie is vanuit haar wettelijke doelstelling gericht op dienstverlening aan haar leden en biedt vanuit dat aspect een goede basis als samenwerkingsvehikel binnen de aanbestedingsrechtelijke voorwaarden.
Borging van relatie met rechtspersoon	Via deelname in algemeen bestuur en bevoegdheden op grond van de tekst van de gemeenschappelijke regeling aan de afzonderlijke deelnemende partijen.	Via aansluitingsovereenkomst	Via bevoegdheden algemene ledenvergadering	Via bevoegdheden algemene ledenvergadering en ledenovereenkomst	Via bevoegdheden algemene vergadering van aandeelhouders	De relatie met de stichting is slechts contractueel. De relatie met de gemeenschappelijke regeling, vereniging, coöperatie en BV/NV is steviger door de toegekende bevoegdheden als deel van het algemeen bestuur/de algemene ledenvergadering/algemene vergadering van aandeelhouders.

						In de regeling c.q. statuten kunnen in dat kader ook aanvullende (goedkeurings)rechten c.q. bevoegdheden worden toegekend (bijvoorbeeld die zien op het strategisch beleid). Bij de coöperatie is bovendien via de wettelijk verplichte ledenovereenkomst sprake van een aanvullende contractuele relatie met de coöperatie, op basis waarvan extra bevoegdheden kunnen worden toegekend aan Partijen. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld een aandeelhoudersovereenkomst, die doorgaans alleen ziet op de relatie tussen aandeelhouders onderling.
Financiële aansprakelijkheid voor schulden	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Coöperatie: er dient wel gekozen te worden voor de zogenaamde coöperatie met uitsluiting van aansprakelijkheid (U.A.)
Uitkeringen	Nee	Uitkeringen zijn beperkt tot het doen van uitkeringen met een ideëel of sociaal doel, geen winstuitkering	Het is niet mogelijk om winst te verdelen onder de samenwerkende Partijen (uitkeringsverbod). Voordelen komen ten gunste van de vereniging	Sprake van een "open hand": als er winst wordt gemaakt (dit is niet het doel), dan uitkeren aan samenwerkende Partijen of ten goede laten komen van coöperatie zelf	Winst wordt uitgekeerd aan aandeelhouders (dividend), de uitkering is gerelateerd aan het aandeelhoudersbelang	Winstuitkering is alleen mogelijk bij de coöperatie en de BV.

Bestuurders-aansprakelijkheid	Bestuur van de gemeenschappelijke regeling	Bestuur van de stichting	Bestuur van de vereniging	Bestuur van de coöperatie	Bestuur van de BV	De bestuurders zijn (in persoon) verantwoordelijk voor het voeren van het bestuur en kunnen in privé aansprakelijk worden gesteld voor eventueel 'wanbestuur'. In geval van de privaatrechtelijke rechtsvormen, zijn Partijen betrokken als aangeslotene, lid of aandeelhouder. Vanuit die hoedanigheid kunnen zij niet aansprakelijk worden gesteld voor wanbestuur. Het bestuur van de rechtspersoon – de statutair bestuurder(s) – worden dan aangesproken. Die lijn doortrekkend, betekent dat in de vorm van de gemeenschappelijke regeling dat de personen die zijn afgevaardigd uit het midden van de geledingen die de gemeenschappelijke regeling hebben opgericht, ook aansprakelijk kunnen worden gesteld voor eventueel wanbestuur.
Toezicht 'als ware een eigen dienst'	Via deelname aan het algemeen bestuur en de in de gemeenschappelijke regeling aan het algemeen bestuur toegekende	Stichting kent vanuit haar aard geen eigenaren, het uitoefenen van invloed is beperkt. Doorgaans moeilijk(er) verdedigbaar dat	Via deelname aan algemene ledenvergadering en toekenning van goedkeuringsbevoegdheden aan de algemene ledenvergadering	Via deelname aan algemene ledenvergadering en toekenning van goedkeuringsbevoegdheden aan de algemene ledenvergadering	Via deelname aan algemene vergadering van aandeelhouders en toekenning van goedkeuringsbevoegdheden aan de algemene	De stichting komt in mindere mate in aanmerking als 'gezamenlijke rechtspersoon', door het ledenverbod. Bij de gemeenschappelijke regeling en de BV/NV is toekenning minder eenvoudig, waardoor dit

	<p>bevoegdheden oefenen de samenwerkende Partijen gezamenlijk toezicht uit op de gemeenschappelijk regeling als ware het een eigen dienst</p>	<p>sprake is van 'een eigen dienst'.</p>	<p>oefenen de samenwerkende Partijen gezamenlijk toezicht uit op de vereniging als ware het een eigen dienst</p>	<p>oefenen de samenwerkende Partijen gezamenlijk toezicht uit op de coöperatie als ware het een eigen dienst</p>	<p>vergadering van aandeelhouders oefenen de samenwerkende Partijen gezamenlijk toezicht uit op de BV/NV als ware het een eigen dienst</p>	<p>doorgaans ook niet als rechtsvorm wordt gebruikt voor de gezamenlijke rechtspersoon, mede vanwege het meer commerciële karakter van de BV/NV. De vereniging en coöperatie zijn rechtsvormen die zich goed lenen voor inrichting als gezamenlijke rechtspersoon, omdat Partijen deelnemen door middel van het lidmaatschap en invloed uitoefenen via de algemene ledenvergadering. De coöperatie heeft vanuit haar wettelijke doelstelling een bedrijfsmatig karakter, gericht op het in stand houden van een bedrijf voor en verlenen van diensten aan Partijen. In combinatie met de wettelijk verplichte ledenovereenkomst, waarin goede afspraken over dienstverlening kunnen worden gemaakt, biedt de coöperatie een goede (aanbestedingsrechtelijke) basis voor samenwerking tussen overheden.</p>
--	---	--	--	--	--	--